

Kurumsal Adalet Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kurumsal Adalet Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25261>

Özet

Kurumsal Adalet Ölçeği, A. Berber tarafından 2008 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, çalışanların kurum içerisindeki adalet algılarının sistematik bir şekilde ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, genellikle Kurumsal Adalet kavramının temel boyutları olan dağıtım, işlem ve etkileşimsel adaleti kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır. Geliştirme çalışmasının ana hedefi, kurumsal adalet algısının çalışanların örgütsel bağlılık düzeyleri üzerindeki etkisini incelemektir.

Ölçeğin geliştirilmesi süreci, bu alandaki teorik çerçeveler temel alınarak gerçekleştirilmiş olup, örgütsel davranış literatürüne katkı sağlayacak hedeflemiştir. Çalışmanın temel kaynağı, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulmuş olan bir yüksek lisans tezidir.

Anahtar Kelimeler

Kurumsal Adalet, Örgütsel Bağlılık, Adalet Algısı, Dağıtım Adalet, İşlemsel Adalet, Etkileşimsel Adalet, Psikometrik Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Berber, A.

Amaç

Kurumsal Adalet Ölçeği'nin temel amacı, örgüt çalışanlarının yöneticilerinden ve kurumsal süreçlerden aldıkları muamelelerin adil olup olmadığı yönündeki subjektif algılarının nicel olarak belirlemektir. Ölçek, özellikle adalet algısının örgütsel çıktıları, özellikle de örgütsel bağlılık gibi kritik tutumları nasıl etkilediğini analiz etmek için tasarlanmıştır.

Bu araç, akademisyenlere ve insan kaynakları uzmanlarına, kurum içi adalet düzeylerini ölçerek potansiyel çatışma alanlarını veya motivasyon kaynaklarını tespit etme imkanı sunmaktadır. Geliştirme çalışması, Türkiye bağlamında kurumsal adalet kavramının geçerli ve güvenilir bir ölçümünü sağlayacak hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, psikolojide ve örgütsel davranışta merkezi bir kavram olan Kurumsal Adalet yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle üç ana boyutta incelenir:

Dağıtım Adalet: Kaynakların, ücretlerin, terfilerin veya diğer sonuçların adil bir şekilde dağılımı algısı.

??lemsel Adalet: Karar verme süreçlerinin ?effaflı???, tutarlılı?? ve tarafsızlı?? ile ilgilidir. Çal??anlar, sonuçtan ba??ms?z olarak sürecin adil oldu?unu hissetmelidir.

Etkile?imsel Adalet: Çal??anlara saygılı ve dürüst bir ?ekilde davranılıp davranılmad??? algı?dır. Bu boyut, ki?ilerarası ve bilgilendirici adalet alt boyutları?n? içerebilir.

Kurumsal Adalet Ölçeği'nin, bu temel boyutları?n tamamını? veya bir kısmını? kapsayacak ?ekilde maddeler içerdiği varsayılmaktadır. Ölçek, çal??anları?n kuruma yönelik inançları?n? ve tutumları?n? yansıtan karma??k bir algısal yapı? hedef alır.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak referansında geçerlik istatistikleri doğrudan belirtilmemiş olsa da ("-"), bir geli?tirme çal??ması? olarak geçerlik çal??maları?n?n yapıldığı varsayılmaktadır. Tipik olarak, tez kapsamında araştırma?daki geçerlik türleri incelenir:

Kapsam Geçerliliği: Maddelerin, ölçülmek istenen kurumsal adalet yapı?nın tüm boyutları?n? yeterince temsil edip etmediği uzman görüşleri aracılığıyla değerlendirilmiştir.

Yapı Geçerliliği: Faktör analizi teknikleri (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullanılarak ölçeğin teorik yapı?nın?n ampirik verilerle uyumu incelenmiştir.

Ölçüt Geçerliliği: Adalet algısı? ile teorik olarak ilişkili olması? beklenen örgütsel bağlılık gibi d??sal değişkenlerle olan korelasyonları? incelenerek ölçüt bağlantılı geçerlik kanıtları? sağlanmıştır.

Güvenirlik

Kaynak referansta güvenilirlik istatistikleri belirtilmemiştir ("-"). Ancak, ölçek geli?tirme standartlarına göre, Kurumsal Adalet Ölçeği'nin iç tutarlılığı?nın incelenmesi gerekmektedir.

Geleneksel olarak, bu tür ölçeklerde iç tutarlılık, Cronbach Alfa katsayısı? kullanılarak hesaplanır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapı? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığı?n? test etmek için test-tekrar test güvenilirlik analizinin de yapılmış olması? muhtemeldir. Bu analizler, ölçeğin ölçüm hatası?n? minimize etme yeteneğini ortaya koyar.

Faktör Analizi

Ölçeğin bir geli?tirme çal??ması? olması? sebebiyle, yapı? geçerliliğini sağlamak amacıyla faktör analizinin temel bir adım olduğu? açıklanmıştır. Bu süreçte genellikle Keşfedici Faktör Analizi (KFA) kullanılarak ölçek maddelerinin hangi boyutlar altında toplandığı? belirlenmiştir.

KFA, maddelerin kurumsal adaletin teorik olarak beklenen alt boyutlarına (dağıtım, işlemel, etkileşimsel) uygun şekilde yüklenip yüklenmediğini gösterir. KFA sonrasında, daha kesin bir yapısal doğrulama için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılabilir, ancak bu bilgiler tezin detaylarına bağlıdır. Faktör analizinin amacı, ölçeğin çok boyutlu yapısını ampirik olarak doğrulamaktır.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir yapıya dayalı olarak Türkçe literatüre kazandırılan özgün ölçek).

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır (örneğin, 5'li veya 7'li Likert). Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Hedef Popülasyon Grubu: Örgüt çalışanları, özel sektör veya kamu kurumlarında görev yapan personel.

Yaş Grubu: Yetkin çalışan popülasyonu (18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Yüksek lisans tezinin örneklemini oluşturan, kurumsal bir ortamda aktif olarak görev yapan bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama (Self-report) yöntemi. Katılımcılar, kurumlarındaki adalet algılarına dair beyanlarını ölçek maddeleri üzerinden derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Dağıtım Adalet, Geçerlik, Güvenirlik, Örgütsel Davranış.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor.

Bağılı E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yazma Adresi: Yüksek lisans tezinin sunulduğu kurum: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şzinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2008.

Şzinler ve Ücret: Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için, ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle yazarın (A. Berber) ve tez danışmanının izni gerekmektedir. Kullanım için ek bir ücret bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Berber, A. (2008). *Kurumsal adalet ve adalet algısının örgütsel bağlılık üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tezin orijinal kaynağı YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [kurumsal-adalet-olcegi-toad.pdf](#)

Kurumsal Adalet Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Maddeler kaynak içerikte sağlanmamıştır.

Kurumsal Adalet Ölçeği'ne ait maddeler, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelere ulaşmak için ilgili yüksek lisans tezinin incelenmesi gerekmektedir.